

Podróże w czasie
**ROZKŁAD MATERIAŁU I PLAN WYNIKOWY Z HISTORII
DLA KLASY V SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Rozkład materiału i plan wynikowy został dostosowany do zmian w podstawie programowej ogłoszonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w czerwcu 2024 r.

Podstawa programowa, opublikowana w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 roku (Dz.U. z 2017 r., poz. 356), wprowadziła nowy system nauczania i wychowania. Zostały w niej określone cele kształcenia sformułowane w języku wymagań ogólnych oraz treści nauczania i oczekiwane umiejętności uczniów wyrażone w języku wymagań szczegółowych.

Ponieważ wymagania ogólne (ujęte w trzech obszarach: I. Chronologia historyczna, II. Analiza i interpretacja historyczna, III. Tworzenie narracji historycznej) odnoszą się do umiejętności nabywanych w toku całego kształcenia historycznego, plan wynikowy uwzględnia tylko wymagania szczegółowe dotyczące poszczególnych jednostek lekcyjnych.

Cele i materiał poszczególnych tematów zostały sformułowane w ujęciu operacyjnym i zakwalifikowane na **dwa poziomy wymagań: podstawowy (P) i ponadpodstawowy (PP)**.

Oprac. GWO

PUNKT PODSTAWY PROGRAMOWEJ	TEMAT	LICZBA GODZIN	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM		
			ZAPAMIĘTYWANIE	ROZUMIENIE	UMIĘTNOŚCI
	Czego będziemy się uczyć w klasie V szkoły podstawowej?	1	Zapoznanie uczniów z tematyką zajęć i przedmiotowym systemem oceniania. Omówienie zasad kontroli i oceny osiągnięć ucznia.		
III.2) [wymaganie szczegółowe dla klasy IV]	1. Czas w historii	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> sposób mierzenia czasu, którym posługują się ludzie w Europie (P), wydarzenie, które dało początek obowiązującemu w Europie systemowi datacji (P), rzymski system zapisywania liczb (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: nasza era (n.e.), przed naszą erą (p.n.e.), wiek (stulecie), tysiąclecie, historia, prehistoria, epoka (P), chronologia (PP), zasady ustalania wieku i połowy wieku dla danego wydarzenia historycznego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym historia różni się od prehistorii (P), wymienić epoki należące do prehistorii i historii (P), przedstawić ramy chronologiczne epok historycznych (P), wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że podział na epoki jest umowny (PP).
I.1)	2. Od myśliwych do rolników	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ramy chronologiczne epoki paleolitu i neolitu (PP), podstawowe zajęcia ludzi epoki paleolitu i neolitu (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: paleolit (starsza epoka kamienna), neolit (młodsza epoka kamienna), rewolucja neolityczna, rzemiosło (P), znaczenie rewolucji neolitycznej (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> zlokalizować na mapie obszar Bliskiego Wschodu (P), scharakteryzować epokę paleolitu i neolitu (PP), wymienić najważniejsze informacje dotyczące warunków życia ludzi w epoce paleolitu i neolitu (PP), porównać koczowniczy tryb życia z osiadłym (P), wyjaśnić, dlaczego zmiany w sposobie życia ludzi epoki neolitu nazwano rewolucją neolityczną (PP).
I.2)	3. Cywilizacje Sumerów	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> nazwy rzek, nad którymi powstały pierwsze cywilizacje (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojęcia: Mezopotamia, Żyzny Półksiężyc, pismo obrazkowe (P), społeczeństwo, cywilizacja, podział pracy, miasto-państwo (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie Żyzny Półksiężyc (P), wymienić wspólne cechy pierwszych cywilizacji (P), wyjaśnić, w jaki sposób narodziła się cywilizacja Sumerów (PP), zlokalizować w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnego Wschodu (Mezopotamii) (P), wymienić osiągnięcia Sumerów (PP).

I.2),I.4), I.5)	4. Starożytny Egipt	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • system sprawowania władzy w Egipcie (P), • organizację społeczeństwa w starożytnym Egipcie (P), • rodzaje pisma stosowane w starożytnym Egipcie (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: państwo, faraon, monarchia, pisarz, hieroglify, papirus (P), ustrój, monarchia despotyczna, danina, wezyr, prowincja (PP), • z czego wynikała i na czym polegała nieograniczona władza faraona (PP), • na czym polegała trudność w posługiwaniu się pismem hieroglificznym (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnego Egiptu (P), • przedstawić warunki naturalne panujące w Egipcie (P), • dostrzec zależność między położeniem geograficznym a narodzinami cywilizacji egipskiej (PP), • umiejscowić w czasie istnienie monarchii w Egipcie (P), • scharakteryzować funkcjonowanie państwa egipskiego (PP), • wytłumaczyć, co oznacza stwierdzenie, że Egipt był darem Nilu, i jakie znaczenie miała ta rzeka dla starożytnego Egiptu (P), • wymienić uprawnienia faraona (PP), • scharakteryzować strukturę społeczeństwa w Egipcie (PP), • wyjaśnić, jaką rolę w państwie egipskim odgrywali pisarze (PP), • rozpoznać starożytne pismo egipskie (P).
I.3)	5. Wierzenia starożytnych Egipcjan	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • głównych bogów starożytnego Egiptu (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: politeizm (wielobóstwo), mumia, piramida (P), balsamowanie, sarkofag, sąd Ozyrysa, tzw. Księga Umarłych (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować system wierzeń w Egipcie (P), • wyjaśnić, jaką rolę w wierzeniach Egipcjan odgrywał faraon (PP), • opowiedzieć, w jaki sposób faraonowie próbowali zapewnić sobie życie wieczne (PP), • przedstawić jedną z teorii na temat sposobu, w jaki budowano piramidy (PP), • przedstawić wyobrażenia Egipcjan na temat życia pozagrobowego (PP), • wymienić etapy procesu mumifikacji zwłok (PP), • omówić poszczególne etapy sądu Ozyrysa nad duszą zmarłego Egipcjanina (PP).

I.2), I.3)	6. Starożytny Izrael	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: Abrahama, Dawida, Salomona (P), • daty związane z dziejami Żydów (PP), • symbole judaizmu (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Biblia, monoteizm (jedynobóstwo), Stary Testament, Nowy Testament, Ziemia Obiecana, Izrael, judaizm, Dekalog (P), Biblia hebrajska, tzw. niewola babilońska, Tora (PP), • dwoistość znaczenia słowa Żydzi (P), • z czego wynika ostrożność, z jaką historycy podchodzą do Biblii jako źródła historycznego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie pierwsze siedziby Żydów (P), • wyjaśnić znaczenie Biblii (PP), • wyjaśnić różnicę między monoteizmem a politeizmem (P), • podać różnicę między Biblią hebrajską a Biblią chrześcijańską (PP), • wskazać na mapie Palestynę, królestwo Judy, królestwo Izraela oraz Jerozolimę (P), • opowiedzieć o losach narodu żydowskiego (PP), • scharakteryzować system wierzeń w starożytnym Izraelu (P), • ocenić znaczenie Biblii w dziejach ludzkości (PP).
	Początki cywilizacji (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			
I.2), I.4), I.5)	7. Demokracja ateńska	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Peryklesa (P), • organizację społeczeństwa w Atenach peryklejskich (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, rada pięciuset, sąd ludowy, ostracyzm (P), Hellada, Hellenowie, barbarzyńcy (PP), • dlaczego Grecy nie utworzyli jednego państwa (PP), • na czym polegała demokracja ateńska (P), • na czym polega wyjątkowość demokracji ateńskiej (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie Grecję i Ateny (P), • scharakteryzować organizację polityczną starożytnej Grecji (PP), • umiejscowić w czasie powstanie i rozwój demokracji ateńskiej (P), • scharakteryzować system sprawowania władzy w Atenach peryklejskich (PP), • przedstawić procedurę ostracyzmu (PP), • scharakteryzować strukturę społeczeństwa Grecji (PP), • porównać pozycję mężczyzny, kobiety i niewolnika w społeczeństwie ateńskim (PP), • dostrzec różnice między demokracją ateńską a demokracją współczesną (PP).

I.3)	8. Mitologia grecka	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejszych bogów greckich (P) oraz dziedziny życia i zajęcia, którym patronowali (PP), • bohaterów mitów greckich: Prometeusza, Heraklesa (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: bogowie olimpijscy, mitologia, mit, heros, Hades (P), Chaos, Tartar, wyrocznia, Pytia (PP), • rolę, jaką w greckiej religii odgrywała mitologia (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie Olimp (P), • wyjaśnić, jak mieszkańcy Grecji wyobrażali sobie bogów (P), • przedstawić wyobrażenia Greków na temat życia po śmierci (PP), • scharakteryzować system wierzeń w Grecji (PP), • zlokalizować na mapie Delfy (P), • wytłumaczyć, w jakim celu Grecy korzystali z wyroczni (PP), • wymienić główne cechy religii starożytnych Greków (P).
I.5)	10. Co zawdzięczamy starożytnym Grekom?	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Fidiasza, Homera, Sokratesa (P), Myrona, Sofoklesa, Archimedesesa, Hipokratesa (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Akropol, Partenon, tragedia, komedia, filozofia (P), maska, filozofowie przyrody (PP), • co oznacza stwierdzenie Sokratesa: <i>Wiem, że nic nie wiem</i> (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd ateńskiego Akropolu (P), • przedstawić dokonania Greków w dziedzinie architektury i teatru (P), • opowiedzieć o okolicznościach narodzin teatru (PP), • opisać wygląd starożytnego teatru greckiego (PP), • wskazać różnice między grecką tragedią a komedią (P), • wskazać wyrazy pochodzenia greckiego obecne we współczesnym języku polskim (PP), • wyjaśnić, co jest tematem <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> (PP), • wyjaśnić, czym zajmowali się pierwsi filozofowie (P), • omówić działalność Sokratesa (PP), • wymienić najważniejsze osiągnięcia naukowe starożytnych Greków (PP), • dostrzec wpływ kultury starożytnej Grecji na współczesną kulturę (P), • ocenić dokonania starożytnych Greków (PP).
	Starożytna Grecja (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			

I.2), I.4)	11. Od republiki do cesarstwa	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 753 p.n.e., ok. 500 p.n.e. (P), 49 p.n.e., 30 p.n.e. (PP), • postaci: Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta (P), • bohaterów mitów rzymskich: Romulusa i Remusa (P), • legendę o założeniu Rzymu (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Imperium Rzymskie, legion, imperium, republika, zgromadzenia ludowe, konsulowie, senat, senatorowie, trybun ludowy, prawo weta, cesarstwo (P), arystokracja (PP), • różnice w sposobie rządzenia państwem w okresie istnienia republiki i cesarstwa (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlokalizować na mapie Italię i Rzym (P), • określić zasięg terytorialny Imperium Rzymskiego II w. n.e. (P), • opowiedzieć o organizacji armii rzymskiej (PP), • wymienić elementy uzbrojenia rzymskiego legionisty (P), • przedstawić organizację republiki rzymskiej (PP), • przedstawić organizację cesarstwa rzymskiego (PP), • porównać republikę rzymską z demokracją ateńską (PP).
I.4)	12. Społeczeństwo antycznego Rzymu	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • różne grupy wchodzące w skład społeczeństwa rzymskiego (PP), • uprawnienia kobiety i mężczyzny w rzymskiej rodzinie (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: proletariusze, niewolnik, wyzwoleniec, arystokraci (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić pozycję arystokratów i proletariuszy oraz niewolników i wyzwolenców w rzymskim społeczeństwie (PP), • wymienić najważniejsze informacje na temat trybu życia arystokratów, proletariuszy, niewolników i wyzwolenców (PP), • opowiedzieć o wyglądzie Rzymu w starożytności (PP), • przedstawić warunki życia mieszkańców starożytnego Rzymu (P), • przedstawić stosunek Rzymian do niewolników (P), • opowiedzieć o życiu rzymskiej rodziny (PP).
I.5)	13. Osiągnięcia starożytnych Rzymian	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci: Wergiliusza, Horacego, Owidiusza (PP), • przykłady rozwiązań architektonicznych stosowanych przez Rzymian (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Forum Romanum, łuk architektoniczny, akwedukt, kopuła, Panteon, łuk triumfalny, termy, amfiteatr, igrzyska, gladiator, amfiteatr Flawiuszów (Koloseum), cyrk, łacina (P), bazylika, Circus Maximus, języki romańskie (PP), • znaczenie dróg w starożytnym Rzymie (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd Forum Romanum (PP), • scharakteryzować osiągnięcia starożytnego Rzymu (PP), • wyjaśnić, do czego służyły termy, amfiteatry, cyrki i akwedukty (P), • przedstawić sposób budowy akweduktu (PP), • wyjaśnić, w jaki sposób Rzymianie budowali drogi (PP), • zinterpretować sformułowanie: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i> (PP), • przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli literatury rzymskiej (PP), • dostrzec na przykładzie prawa rzymskiego i łaciny wpływ starożytności na współczesność (P).

I.3), I.6)	14. Narodziny chrześcijaństwa	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 6 p.n.e., 30 n.e., 64, 313, 380 (P), • postaci: Jezusa Chrystusa (P), św. Pawła, św. Piotra, Nerona, Konstantyna Wielkiego (PP), • wybranych bogów rzymskich i ich greckich odpowiedników (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: tolerancja religijna, Ewangelia, chrześcijaństwo, apostoł, Kościół, chrześcijanie (P). • przyczyny, które spowodowały, że chrześcijaństwo przetrwało mimo prześladowań (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Palestynę (P), • wymienić główne cechy systemu wierzeń starożytnych Rzymian (P), • opowiedzieć o życiu i działalności Jezusa Chrystusa (P), • opowiedzieć o narodzinach chrześcijaństwa i jego rozpowszechnianiu się w czasach starożytnych (PP), • wyjaśnić, dlaczego Żydzi i Rzymianie prześladowali pierwszych chrześcijan (PP), • przedstawić metody prześladowania pierwszych chrześcijan (P), • zlokalizować obszary rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w III-V w. (P).
	Antyczny Rzym (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			
II.2)	15. Cesarstwo bizantyjskie	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 476, 1453 (P), 395, 1054 (P), • postać: Justyniana I Wielkiego (P), • przyczyny podziału Imperium Rzymskiego na część zachodnią i wschodnią (P), • podstawowe różnice między Kościołem katolickim i Kościołem prawosławnym (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Bizancjum, Hagia Sophia, spór o pierwszeństwo w Kościele, wielka schizma wschodnia, Kościół katolicki, Kościół prawosławny (P), „Nowy Rzym”, Germanie, tzw. Kodeks Justyniana, ikona, patriarcha, klątwa (PP), • przyczyny rozłamu chrześcijaństwa (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Konstantynopol (P), • przedstawić okoliczności powstania i rozwój Konstantynopola (PP), • umiejscowić w przestrzenizasięg i zmiany terytorialnecesarstwa bizantyjskiego(P), • wymienić wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku zachodniego cesarstwarzymskiego (P), • przedstawić okoliczności upadku cesarstwa bizantyjskiego (PP), • przedstawić dokonania Justyniana Wielkiego (PP), • ocenić postaćJustyniana Wielkiego (PP), • wymienić największe osiągnięciaBizancjum w dziedzinie kultury (P), • opisać wygląd świątyni Hagia Sophia (PP), • opowiedziećo dokonaniach Bizancjum w dziedzinie architektury (P), • scharakteryzować relacje między wschodnimi i zachodnimi chrześcijanami (PP), • przedstawić okoliczności, w których doszło do wielkiej schizmy wschodniej (PP).

II.1)	16. Początki islamu	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 622 (P), • postać: Mahometa (P), • zasady islamu (P), • przykłady osiągnięć cywilizacji arabskiej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Arabowie, islam, muzułmanin, Koran, ramadan, dżihad (święta wojna) (P), Al-Kaba, hidżra, kalif, kalifat (PP), • rolę Arabów jako pośredników między cywilizacją Wschodu i Zachodu (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Półwysep Arabski, Mekkę i Medynę (P), • opisać warunki naturalne panujące na Półwyspie Arabskim (P), • scharakteryzować życie i wierzenia plemion arabskich przed VII w. (PP), • wyjaśnić, jak doszło do powstania islamu (PP), • scharakteryzować system religijny stworzony przez Mahometa (PP), • dostrzec związki między islamem a judaizmem i chrześcijaństwem (PP), • zlokalizować na mapie główne ośrodki polityczne Arabów (PP), • opowiedzieć o osiągnięciach cywilizacji arabskiej (PP), • dostrzec wpływ kultury islamskiej na Europę (PP), • wskazać wyrazy pochodzenia arabskiego obecne w współczesnym języku polskim (P).
III.	17. Państwo Karola Wielkiego	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 756, 800 (PP), • postaci: Karola Wielkiego (P), Chlodwiga, Pepina Krótkiego (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie porozumienia między Pepinem Krótkim a papieżem dla losów obu tych przywódców (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie pierwsze siedziby Franków (P), • określić rolę chrześcijaństwa w umacnianiu państwa Franków (P), • przedstawić okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego (PP), • przedstawić okoliczności odnowienia zachodniego cesarstwa rzymskiego (PP), • wskazać na mapie zasięg Imperium Karolińskiego (P).
III.	18. Nowe państwa w Europie	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 962 (PP), • postać: Ottona I (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: możnowładca, Święte Cesarstwo Rzymskie (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak doszło do powstania Królestwa Niemiec (PP), • opowiedzieć o dokonaniach Ottona I (PP), • przedstawić okoliczności powstania Świętego Cesarstwa Rzymskiego (PP), • zlokalizować na mapie obszary wchodzące w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego (P), • zlokalizować na mapie nowe państwa powstałe w Europie od IX w. (P).
III.	19. Walka cesarza z papieżem	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1122 (P), • postanowienia ugody w Wormacji (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: inwestytura (P), pastorał (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować sytuację panującą we wczesnośredniowiecznym Kościele (PP), • przedstawić relacje między papieżem a cesarzem do X w. (PP).

	Czasy średniowiecza (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			
IV.1)	21. Feudalna Europa	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stany średniowiecznego społeczeństwa (P), • ramy chronologiczne feudalizmu (P), • podstawowe zasady obowiązujące w systemie feudalnym (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: stan, rycerstwo, lenno, senior, wasal, suzeren, poddany, feudalizm, hołd lenny, inwestytura, rozdrobnienie feudalne (P), ciężkozbrojny (PP), • zasady, na jakich opierała się organizacja społeczeństwa średniowiecznej Europy (P), • wpływ feudalizmu na sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną średniowiecznej Europy (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces kształtowania się rycerstwa (PP), • określić cechy charakterystyczne feudalizmu (PP), • przedstawić prawa oraz obowiązki seniora i wasala (P), • przedstawić zależności społeczne oparte na prawie lennym (P), • wyjaśnić, jak przebiegała uroczystość nadania lenna (PP), • ocenić funkcjonowanie systemu feudalnego (PP).
IV.3)	22. Na rycerskim zamku	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elementy uzbrojenia średniowiecznego rycerza (PP), • najważniejsze elementy zabudowy średniowiecznego zamku (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rycerz, turniej rycerski, rozejm boży, rycerz bez skazy, pasowanie na rycerza (P), paż, giermek (PP), • rolę Kościoła w zmianie wizerunku średniowiecznego rycerza (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie były cele organizowania turniejów rycerskich (P), • opowiedzieć o przebiegu turnieju rycerskiego (PP), • przedstawić cechy charakterystyczne wzoru osobowego średniowiecznego rycerza (P), • scharakteryzować zamek średniowieczny (PP), • wyjaśnić, jakie warunki należało spełnić, aby zostać rycerzem (PP), • opowiedzieć, jak wyglądała uroczystość pasowania na rycerza (PP), • przedstawić wychowanie dziewczynek w średniowieczu i pozycję kobiety w średniowiecznym społeczeństwie (PP).

IV.2), IV.3)	23. Średniowieczni mieszczanie i chłopci	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • najważniejsze budowle średniowiecznego miasta (P), • główne zajęcia mieszkańców średniowiecznych miast (P), • grupy społeczne zamieszkujące średniowieczne miasto (P), • rodzaje prac wykonywanych przez średniowiecznych chłopów (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: baszta, mury miejskie, rynek, ratusz, mieszczanin, patrycjat, pospólstwo, plebs, rada miejska, cech, pańszczyzna, dziesięcina (P), prawa miejskie, czeladnik, majstersztyk, sołtys (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym różniło się średniowieczne miasto od średniowiecznej wsi (P), • opisać wygląd średniowiecznego miasta (PP), • przedstawić warunki życia w średniowiecznym mieście (PP), • scharakteryzować mieszkańców średniowiecznego miasta i ich życie (PP), • wyjaśnić, kto i w jaki sposób zarządzał średniowiecznym miastem (P), • wyjaśnić znaczenie cechów w życiu gospodarczym miasta (P), • scharakteryzować stan chłopski w średniowieczu (PP), • przedstawić warunki życia w średniowiecznej wsi (PP), • przedstawić pozycję chłopów na tle pozycji przedstawicieli innych stanów społecznych (P), • porównać kulturę miejską z kulturą rycerską (PP).
IV.3), IV.4)	24. Duchowieństwo i kultura średniowiecza	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postacie: św. Benedykta, św. Franciszka z Asyżu (PP), • nazwy największych zakonów w średniowiecznej Europie (P), • główne zalecenia reguły zakonnej benedyktynów (PP), • cechy charakterystyczne stylu romańskiego i stylu gotyckiego w architekturze (P), • ramy chronologiczne występowania stylu romańskiego i stylu gotyckiego w architekturze (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: średniowieczny uniwersalizm, benedyktyni, styl romański, franciszkanie, styl gotycki, ostrołuki, uniwersytet (P), reguła, zakon żebraczy (PP), • znaczenie religii i Kościoła w funkcjonowaniu średniowiecznego społeczeństwa (PP), • wkład benedyktynów w rozwój kultury średniowiecznej Europy (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić istotę średniowiecznego uniwersalizmu (P), • opisać wygląd klasztoru w Sankt Gallen (PP), • przedstawić główne założenia działalności średniowiecznych zakonów (PP), • odróżnić styl romański od gotyckiego (P), • podać przykłady budowli w stylu romańskim i gotyckim (P), • rozpoznać budowle w stylu romańskim i gotyckim we własnym regionie (P), • wyjaśnić przyczyny powstania uniwersytetów (PP), • wymienić miasta, w których powstały pierwsze uniwersytety (P), • ocenić rolę uniwersytetów (PP).
	Społeczeństwo średniowiecznej Europy (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			

V.1), V.2)	25. Początki Polski	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: ok. 960, 966, 972 (P), • postaci: Mieszka I, Dobrawy (P), Hodona (PP), • nazwy plemion zamieszkujących ziemie polskie w IX w. (P), • grupy społeczne zamieszkujące państwo Mieszka I (PP), • ramy chronologiczne panowania dynastii Piastów w Polsce (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Słowianie, plemię, Piastowie, Polanie, monarchia patrymonialna, drużyna (P), • dlaczego o Polsce w X w. mówi się państwo Mieszka I (P), • znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka dla państwa polskiego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić organizację państwa Mieszka I (PP), • wyjaśnić, w jakich okolicznościach władzę na ziemiach polskich przejęli Piastowie (PP), • zlokalizować na mapie obszar państwa Polan oraz terytorium państwa Mieszka I na początku i pod koniec jego panowania (P), • wymienić najważniejsze przyczyny chrztu Polski (P), • przedstawić okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka (P), • wyjaśnić, jakie zmiany w państwie i w społeczeństwie spowodował chrzest Mieszka (P), • wymienić tereny podbite przez Mieszka I (P), • przedstawić polityczne i militarne dokonania władcy po przyjęciu chrztu (PP), • wskazać na mapie Cedynię (P).
V.3)	26. Polska Bolesława Chrobrego	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 997, 1000, 1025(P), 1002–1018, 1004, 1018 (PP), • postaci: Bolesława Chrobrego, biskupa Wojciecha, Ottona III (P), • decyzje dotyczące organizacji kościelnej w Polsce podjęte przez papieża (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Prusowie, wyprawa misyjna, zjazd gnieźnieński, (P), wojna podjazdowa (PP), • przyczyny, które skłoniły księcia Bolesława do zorganizowania wyprawy misyjnej do Prus (PP), • znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla rozwoju organizacji kościelnej i państwowej (P), • rolę i znaczenie drużyny książęcej (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić przebieg i skutki wyprawy misyjnej biskupa Wojciecha (PP), • opowiedzieć o zjeździe gnieźnieńskim (P), • wskazać na mapie arcybiskupstwo i biskupstwa utworzone w Polsce w 1000 r. (P), • ocenić skutki zjazdu gnieźnieńskiego (PP), • przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wojen polsko-niemieckich w latach 1002–1018 (PP), • przedstawić rozwój terytorialny państwa Bolesława Chrobrego (PP), • wskazać na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego (P), • przedstawić wygląd i uzbrojenie wojownika należącego do drużyny książęcej (PP), • przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wyprawy na Kijów (PP), • przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego (P), • ocenić polityczne znaczenie koronacji (PP), • ocenić dokonania Bolesława Chrobrego (PP).

V.5]	27. W najdawniejszej Polsce	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadania drużyny książęcej (P), • przykładowe obowiązki mieszkańców najdawniejszej Polski (P), • produkty wchodzące w skład jadłospisu mieszkańców Polski (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zależności między księciem, drużyną a mieszkańcami w państwie Mieszka (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować państwo pierwszych Piastów (PP), • przedstawić organizację państwa polskiego w X i XI w. (P), • przedstawić strukturę i zadania mieszkańców Polski w X i XI w. (P), • opisać wygląd grodu na Ostrowie Lednickim (PP), • wyjaśnić, jakie było przeznaczenie grodów w państwie pierwszych Piastów (P), • przedstawić warunki życia mieszkańców Polski pierwszych Piastów (PP), • opisać życie i obyczaje mieszkańców Polski w X i XI w. (PP), • ocenić wpływ chrztu i tworzenia się państwowości polskiej na życie mieszkańców państwa pierwszych Piastów (PP).
V.4]	28. Upadek i odbudowa państwa	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1031, 1038, 1058(P), 1039 (PP), • postaci: Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela(P), Brzetysława (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: powstanie ludowe (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować i ocenić dokonania Mieszka II i Kazimierza Odnowiciela (PP), • wskazać przyczyny kryzysu państwa polskiego za panowania Mieszka II (P), • opisać sytuację na ziemiach polskich po śmierci Mieszka II (PP), • przedstawić skutki powstania ludowego w Wielkopolsce i najazdu Brzetysława na ziemie polskie (P), • omówić sposób utrzymania wojska, który rozwinął się za panowania Kazimierza Odnowiciela (PP), • omówić zmiany terytorialne państwa pierwszych Piastów (PP).
VI.2]	29. Polska Bolesława Krzywoustego	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datę: 1138 (P), • postać: Bolesława Krzywoustego(P), • władców piastowskich rządzących Polską od X do XII w. (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: ustawa sukcesyjna, zasada senioratu, senior, dzielnica senioralna, dzielnice dziedziczne (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić dokonania Bolesława Krzywoustego (PP), • wyjaśnić przyczyny wydania ustawy sukcesyjnej (P), • wskazać na mapie dzielnice utworzone na mocy ustawy sukcesyjnej (P), • przedstawić założenia ustawy sukcesyjnej(P). • wskazać skutki wydania ustawy sukcesyjnej (P).
	Polska pierwszych Piastów (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			

VI.1), VI.2)	30. Rozbicie dzielnicowe Polski	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1228, 1230 (P), 1190, 1283 (PP), • postaci: Władysława Wygnańca, Konrada Mazowieckiego (P), • przyczyny upadku zasady senioratu (P), • ramy chronologiczne rozbicia dzielnicowego Polski (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rozbicie dzielnicowe Polski, Krzyżacy (zakon krzyżacki) (P), • dlaczego pojawienie się Krzyżaków było zagrożeniem dla państwa polskiego (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności wygnania Władysława z Polski (PP), • scharakteryzować okres rozbicia dzielnicowego (PP), • wskazać przejawy i skutki słabej obronności granic Polski w okresie rozbicia dzielnicowego (PP), • wskazać na mapie ziemie utracone przez Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego (P), • opowiedzieć o roli Brandenburgii i celach politycznych tego państwa (PP), • przedstawić konsekwencje rozbicia dzielnicowego Polski (P), • wyjaśnić przyczyny i okoliczności pojawienia się Krzyżaków na ziemiach polskich (P), • wskazać na mapie ziemię chełmińską (P), • przedstawić rozwój terytorialny państwa krzyżackiego (PP), • ocenić skutki sprowadzenia zakonu krzyżackiego dla państwa polskiego (PP).
VI.3)	31. Polska w XIII wieku	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postać: Henryka Brodatego (P), • podstawowe założenia lokacji na prawie niemieckim (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: czynsz, wolnizna, kolonizacja niemiecka, prawo składu (P), gospodarka towarowo-pięniężna (PP), • przyczyny, które skłaniały osadników niemieckich do przybywania na ziemie polskie (PP), • na czym polegała lokacja na prawie niemieckim (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować rozwój cywilizacyjny Śląska w XIII w. (PP), • przedstawić politykę Henryka Brodatego (PP), • określić ramy czasowe kolonizacji niemieckiej (P), • wskazać na mapie obszary objęte kolonizacją niemiecką (P), • przedstawić skutki kolonizacji niemieckiej (P), • wskazać szanse i zagrożenia dla Polski i Polaków wynikające z pojawienia się dużej grupy ludności obcej językowo i kulturowo (P), • wyjaśnić, jak doszło do powstania gospodarki towarowo-pięniężnej na ziemiach polskich (PP), • dostrzec związki między rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym (PP), • przedstawić sytuację gospodarczą miast i wsi w XIII w. (PP), • wymienić towary sprzedawane przez mieszkańców Polski, a także sprowadzane do Polski ze Wschodu i z Zachodu (P).
VI.4)	32. Dążenie do jedności państwa	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sytuację chłopów i mieszczan w Polsce w drugiej połowie XIII w. (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powody, dla których część polskiego społeczeństwa pragnęła zjednoczenia państwa (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przedstawicieli społeczeństwa polskiego, którzy popierali ideę zjednoczenia ziem polskich (P), • wyjaśnić, z jakich powodów niektóre grupy społeczeństwa popierały ideę zjednoczenia ziem polskich (P).

VI.4)	33. Zjednoczona Polska	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1296, 1300, 1308, 1309, 1320, 1331 (P), 1295, 1305, 1327–1332 (PP), • postaci: Przemysła II, Władysława Łokietka (P), Wacława II (PP). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rzeź Gdańska (P), starosta, proces w Inowrocławiu (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Przemysła II (PP), • wyjaśnić, jak doszło do śmierci Przemysła II (P), • wskazać na mapie zasięg terytorialny państwa Przemysła II (P), • scharakteryzować rządy Wacława II (PP), • wymienić etapy jednoczenia ziem polskich przez Władysława Łokietka (P), • scharakteryzować relacje polsko-krzyżackie w latach 1308–1309 oraz w latach 1320–1332 (PP), • wskazać na mapie ziemie zajęte przez Władysława Łokietka i pozostające poza granicami państwa (P), • ocenić panowanie Władysława Łokietka (PP).
VII.1), VII.2)	34. Polska Kazimierza Wielkiego	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1333, 1343, 1364, 1370 (P), 1339, 1340 (PP), • postać: Kazimierza Wielkiego (P), • najważniejsze zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego po 1333 r. (P), • wyrok sądu papieskiego w Warszawie (PP) oraz postanowienie pokoju w Kaliszu (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pokój wieczysty w Kaliszu, tolerancja religijna, uniwersytet, zjazd monarchów w Krakowie (P), proces w Warszawie, statuty praw (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować pozycję międzynarodową Polski na początku panowania Kazimierza Wielkiego (PP), • wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w okresie panowania Kazimierza Wielkiego (P), • scharakteryzować zmiany struktury społecznej i wyznaniowej na ziemiach polskich po zajęciu Rusi Halickiej (PP), • omówić dokonania Kazimierza Wielkiego w polityce wewnętrznej (PP), • wyjaśnić przyczyny założenia Akademii Krakowskiej (P), • przedstawić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie obronności kraju (PP), • wyjaśnić rolę Kazimierza Wielkiego w tworzeniu pozycji Polski w Europie (P), • ocenić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej (PP).
	Polska rozbita na dzielnice i zjednoczona (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			

VII.3)	35. Unia Polski z Litwą	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1384, 1385, 1386 (P), 1400 (PP), • postacie: Jadwigi Andegaweńskiej, Władysława Jagiełły (P), • wrogów Wielkiego Księstwa Litewskiego (P), • postanowienia umowy o unii zawartej w Krewie (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: unia personalna (P), bojarzy, Uniwersytet Jagielloński (PP), • korzyści wynikające z unii dla Polski i dla Wielkiego Księstwa Litewskiego (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze problemy Wielkiego Księstwa Litewskiego w XIV w. (PP), • wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej (P), • wskazać na mapie państwo polsko-litewskie po zawarciu unii (P), • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do odnowienia Akademii Krakowskiej (PP), • ocenić znaczenie odnowienia Akademii Krakowskiej (PP).
VII.4)	36. Wielka wojna z zakonem krzyżackim	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1409–1411, 15 VII 1410, 1411 (P), • siły walczące w bitwie pod Grunwaldem po stronie polsko-litewskiej oraz krzyżackiej (P), • postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wielka wojna, pierwszy pokój toruński (P), • dlaczego uniapolsko-litewskanegatywnie odbiła się na sytuacji politycznej zakonu krzyżackiego (PP), • znaczenie polsko-litewskiego zwycięstwa pod Grunwaldem (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić relacje między Polakami i Litwinami a Krzyżakami po zawarciu unii (PP), • wyjaśnić przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Jagiełły (P), • opisać wygląd zamku krzyżackiego w Malborku (PP), • wyjaśnić okoliczności wybuchu wielkiej wojny z zakonem krzyżackim (P), • przedstawić przebieg bitwy pod Grunwaldem (PP), • wskazać na mapie Grunwald (P), • wyjaśnić przyczyny klęski Krzyżaków pod Grunwaldem (PP), • dostrzec dysproporcje między zwycięstwem grunwaldzkim a postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego (PP), • wskazać na mapie miejsca związane z postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego (P), • ocenić skutki wielkiej wojny dla państwa polsko-litewskiego oraz dla zakonu krzyżackiego (PP).
VII.1), VII.4)	37. Synowie Jagiełły	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1454, 1466 (P), 1447, 1462 (PP), • postać: Kazimierza Jagiellończyka (P), • postanowienia drugiego pokoju toruńskiego (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Związek Pruski, inkorporacja, wojna trzynastoletnia, pospolite ruszenie, drugi pokój toruński, lenno, Prusy Zakonne, Prusy Królewskie (P), wojsko najemne (PP). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić przyczyny wybuchu wojny z Krzyżakami (P), • zanalizować przyczyny i skutki wystąpienia Związku Pruskiego przeciw Krzyżakom (PP), • przedstawić przebieg wojny trzynastoletniej (PP), • wskazać na mapie tereny odzyskane przez Polskę w wyniku wojny trzynastoletniej (P), • ocenić znaczenie odzyskania Pomorza Gdańskiego i ujścia Wisły dla dalszego rozwoju państwa polskiego (PP).

VII.5)	38. Od rycerstwa do szlachty	1 (2)	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1374, 1454, 1505 (PP), • treść przywilejów koszyckiego i cerekwicko-nieszawskiego (P), • stany sejmujące w sejmie walnym oraz ich uprawnienia (P), • treść konstytucji <i>Nihil novi</i> (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: przywilej, przywilej koszycki, przywilej cerekwicko-nieszawski, szlachta, przywilej szlachecki, sejmiki szlacheckie, posłowie, sejm walny, monarchia stanowa (P), konstytucja (ustawa sejmowa), ustrój monarchiczno-szlachecki (PP), • wpływ przywilejów na proces przekształcania się rycerstwa w szlachtę (PP), • związek między nadawanymi szlachcie przywilejami a jej rosnącą pozycją polityczną w państwie (PP), • rolę i znaczenie szlachty w kształtowaniu ustroju Polski (PP), • relacje między instytucjami sprawującymi władzę w Polsce (PP), • znaczenie uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (PP), • przyczyny słabości miast i mieszczaństwa w Polsce (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić wpływ przywilejów na pozycję królów w Polsce (P), • wyjaśnić, dlaczego wykształciła się polityczna reprezentacja stanu szlacheckiego (P), • scharakteryzować rozwój uprawnień stanu szlacheckiego (PP), • opisać sposób funkcjonowania sejmików szlacheckich (PP), • przedstawić okoliczności wykształcenia się sejmu walnego (PP), • wyjaśnić organizację oraz sposób działania sejmu walnego (PP), • wyjaśnić, dlaczego w Polsce nie doszło do wykształcenia się monarchii stanowej (P), • scharakteryzować ustrój Polski od XVI do XVIII w. (PP), • ocenić wpływ rosnącej pozycji szlachty na pozycję króla i innych stanów społecznych (PP).
VII.3)	39. Polska i Litwa w XV wieku	1	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sytuację przedstawicieli różnych religii i wyznań w Europie Zachodniej (PP), • główne narodowości i wyznania w Polsce średniowiecznej (P). 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcie: tolerancja religijna (P), • przyczyny istnienia tolerancji religijnej w Polsce (P). 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać rozwój cywilizacyjny ziem polskich i Europy Zachodniej w średniowieczu (P), • porównać sytuację przedstawicieli różnych religii i wyznań w Europie Zachodniej i Polsce.

	Polska i Litwa (lekcja powtórzeniowa)	1			
	Sprawdzian wiadomości	1			